
**Flora, fauna en
bomeninventarisatie Jaarbeurs
entree-oost**

5 april 2012

Verantwoording

Titel	Flora, fauna en bomeninventarisatie Jaarbeurs entree-oost
Opdrachtgever	Jaarbeurs Utrecht BV
Projectleider	Frodo Louwes
Auteur(s)	Jeroen Reimerink
Projectnummer	4685911
Aantal pagina's	16 (exclusief bijlagen)
Datum	5 april 2012
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
BU Ruimtelijke Kwaliteit
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon +31 30 28 24 82 4
Fax +31 30 28 89 48 4

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.
De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Inhoud

Verantwoording en colofon	3
1 Inleiding.....	7
2 Flora en fauna rondom de Jaarbeurs	9
2.1 Soorten en soortgroepen.....	9
2.2 Resultaten vleermuizeninventarisatie.....	9
2.3 Resultaten Broedvogelinventarisatie	11
2.4 Vaatplanteninventarisatie	12
2.5 Bomeninventarisatie	12
3 Conclusie	13
4 Bronvermelding	15

Bijlage(n)

1. Bomen en boomgroepen op het terrein “Kop Jaarbeurs”
2. Kaart bomeninventarisatie

1 Inleiding

In opdracht van de Jaarbeurs bv is ten behoeve van de renovatie en de herinrichting van de entree oost is door Tauw de situatie ten aanzien van de flora en fauna geactualiseerd en heeft een aanvullende bomeninventarisatie plaatsgevonden.

In de periode 2006 tot en met 2008 zijn de aanwezige flora en fauna rondom de Jaarbeurs door Tauw geïnventariseerd in opdracht van de gemeente Utrecht. Zodoende is er veel bekend over de soorten die op het terrein en in de nabijheid hiervan voorkomen. In hoofdstuk 2 worden deze gegevens op een rij gezet, waarbij de bij ons bekende gegevens in het licht van de verbouwing van de oostelijke ingang van de Jaarbeurs worden beschreven. De in 2009 aanvullende bomeninventarisatie is een vervolg op de twee in 2007 door Tauw uitgevoerde inventarisaties.

Dit document is gebaseerd op de volgende documenten:

- Flora, fauna en bomeninventarisatie Jaarbeurs Entree-Oost, kenmerk R002-4685911RJR-aws-V01-NL d.d. 17-12-2009
- Mail Jaarbeurs d.d. 25-01-2012, 16.32 h

2 Flora en fauna rondom de Jaarbeurs

2.1 Soorten en soortgroepen

Dieren uit verschillende soortgroepen komen in het gebied voor. Uit een Natuurtoets van 2008 [Tauw bv, 2008] uitgevoerd in het stationsgebied inclusief het Jaarbeursterrein blijkt dat er beschermde vleermuizen, broedvogels en vaatplanten in het gebied voor kunnen komen. Voor andere soortgroepen zoals vissen en amfibieën is het gebied ongeschikt of komt het verspreidingsgebied van de beschermde soorten niet overeen met het plangebied.

2.2 Resultaten vleermuizeninventarisatie

Met behulp van een bat-detector is tijdens twee onderzoeken [Tauw bv, 2006 en 2009] het voorkomen van vleermuizen op en rondom het Jaarbeursterrein bepaald. Een bat-detector is een apparaat dat de ultrasone geluiden van een vleermuis omzet in een voor de mens hoorbaar tikkend geluid. Aan de hand van het soort geluid en de frequentie waarop de vleermuis het best wordt gehoord (zogenaamde 'piekfrequentie'), kan in veel gevallen bepaald worden om welke vleermuissoort het gaat.

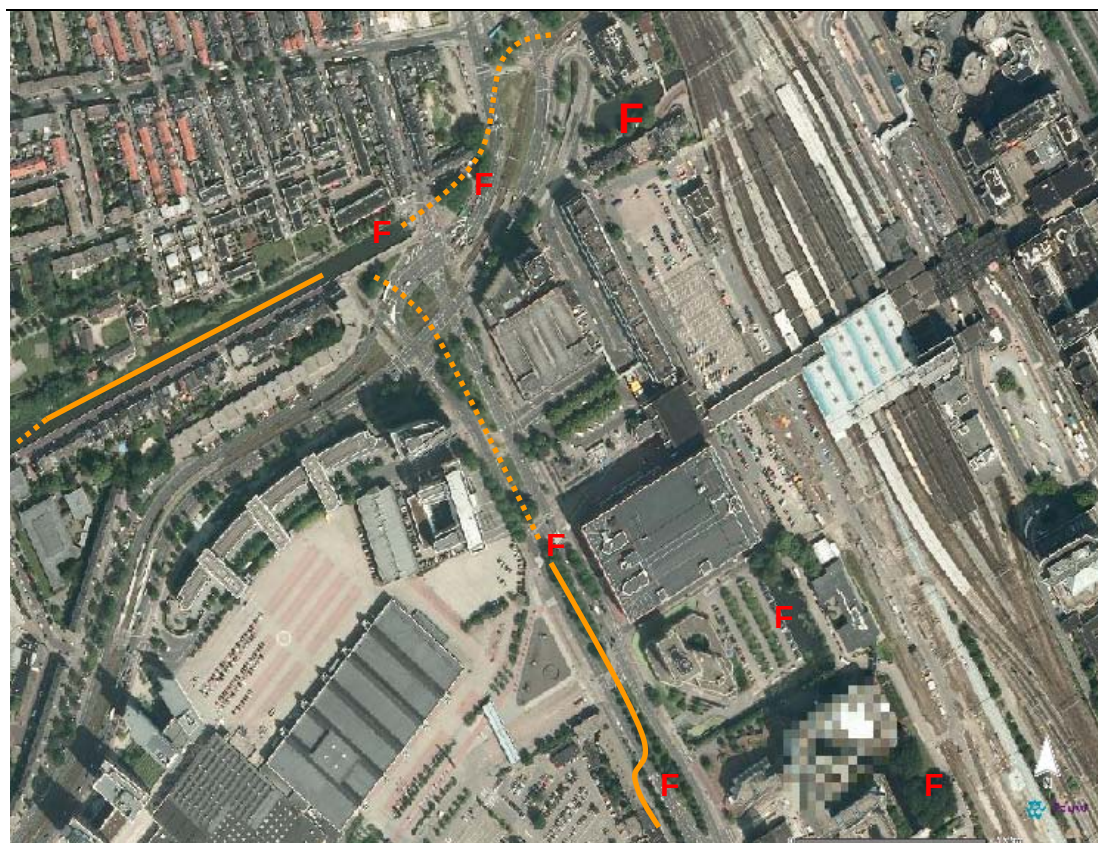
Verblijfplaatsen van vleermuizen

Een winterverblijfplaats van vleermuizen met een omvang van 700 individuen bevindt zich in "de Inktpot", het kantoor van NS vastgoed aan de Catharijnebaan. Een kleinere kolonie bevindt zich aan het Smakkelaarsveld en in de Blekerstraat. Beide kolonies bestaan voornamelijk uit gewone dwergvleermuizen die foerageren in het stationsgebied.

Verblijfplaatsen bij de Jaarbeurs zijn niet aangetroffen. De woonwijken buiten het plangebied zijn hiervoor wel geschikt. Er zijn alleen foeragerende en langsvliegende exemplaren waargenomen en er zijn geen aanwijzingen voor een winterverblijfplaats of een paarplaats in het Jaarbeursgebied.

Vliegroutes van vleermuizen

Er is één belangrijke vliegroute gevonden via de bomenrijen evenwijdig aan de Croeselaan. De vleermuizen steken vlak voor het Veemarktplein de weg over en vliegen verder door de middenberm richting het Westplein.

Figuur 2.1. Waargenomen vleermuizen rondom de Croeselaan en Westplein.

- Vastgestelde vliegroutes van vleermuizen
- Verwachte vliegroutes
- F Foerageergebieden (grote F = veel gebruikte foerageergebieden)
- V Verblijfplaatsen zomer en winter

* De entree oost bevindt zich net buiten beeld in de onderzijde van de foto. Het gebied rond de ingang is wel onderzocht

Foerageergebied

Rond de Jaarbeurs worden vooral de groenstructuren aan de Croeselaan en de waterpartijen rondom het kantoorgebouw van de Rabobank gebruikt als foerageergebied door Gewone dwergvleermuizen (de meest algemene soort vleermuis in Nederland).

Enkele exemplaren (1-2) zijn regelmatig waargenomen boven de vijver aan de Mineurslaan. Ook zijn enkele (2-3) vleermuizen foeragerend waargenomen langs de bomenrij langs de weg en in de middenberm aan de Croeselaan. In de woonwijken rond de Croeselaan net buiten het plangebied

zijn verschillende foeragerende vleermuizen waargenomen. Ook de Veilinghaven wordt als foerageergebied gebruikt.

Het Merwedekanaal wordt gebruikt als vliegroute door gewone dwergvleermuizen. Enkele (1-2) foeragerende exemplaren zijn waargenomen bij de Nelson Mandela brug over het kanaal aan de van Zijstweg.

Het Jaarbeursgebied wordt nauwelijks gebruikt door vleermuizen. De verlichting op het Jaarbeursterrein is in sommige delen erg fel en brandt gedurende de hele avond (tijdens beide veldbezoeken in 2006 vanaf 22.00 uur). Over het algemeen mijden vleermuizen felle verlichting [Limpens et al, 2004].

Het deel rond de entree is vrijwel niet verlicht en is in principe geschikt om als foerageergebied te dienen. Ter hoogte van 'Entree Oost' is slechts eenmaal één foeragerende Gewone dwergvleermuis waargenomen ter hoogte van de J.D. Oudshoornlaan omstreeks 23.15 uur tijdens het veldbezoek van 7 juni in 2006.

2.3 Resultaten Broedvogelinventarisatie

Onder de toegangsboog naar de Jaarbeurs broeden Huismussen. Omdat het de laatste jaren slecht gaat met deze soort in Nederland is de soort recent opgenomen in de lijst met jaarrond beschermde broedvogels [LNV, Dienst Regelingen, 2009].

Tijdens de broedvogelinventarisatie in 2008 is voornamelijk aandacht besteed aan nestplaatsen van Gierzwaluwen. Deze zijn vaak te zien boven het gehele stationsgebied, maar broeden niet in of nabij de Jaarbeurs.

In bomen op het terrein zijn geen nesten van broedvogels aangetroffen. Mogelijk broeden in het struweel onder de bomen soorten als Winterkoning en Merel. Met name de groenstructuur in het gebied is geschikt als broedgelegenheid voor zangvogels. In een boom grenzend aan de Croeselaan bevindt zich een slaapplek voor spreeuwen, die ook in grote getale aanwezig zijn in de gevel van het Beatrix theater en de bomen op het Jaarbeursplein.

Er bevindt zich een Meeuwenslaapplek op het dak van de jaarbeurs; tegen de avond verzamelen zich hier verschillende soorten meeuwen.

Figuur 2.2. Jaarrond beschermde huismussen broeden in de toegangsboog op het jaarbeursterrein.

2.4 Vaatplanteninventarisatie

Tijdens de inventarisatie van 2006 en 2008 zijn geen beschermde vaatplanten op het terrein van de Jaarbeurs waargenomen.

2.5 Bomeninventarisatie

De eerste inventarisatie is uitgevoerd in september 2007 (bomen 1 t/m 28) en de aanvullende inventarisaties in november 2007 (bomen 29 t/m 41). Op 12 november 2009 zijn de beplantingselementen 42 t/m 47 geïnventariseerd en beschreven. Een overzicht van de bomen, boomgroepen en boomrijen is weergegeven op kaart 1 in bijlage 2. Per boom, boomgroep of bomenrij is een beknopte beschrijving en foto weergegeven (zie hoofdstuk 4). Hierin zijn zowel de betreffende bomen rond de entree-oost als de in 2007 geïnspecteerde bomen weergegeven. Zie bijlage 1 en de kaart in bijlage 2.

3 Conclusie

Flora en fauna

- Tijdens de inventarisatieronden zijn geen zomer-, winter- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen bij de te verbouwen ingang van de Jaarbeurs. Langs de Croeselaan is een vliegroute van Gewone dwergvleermuizen waargenomen.

Het gebied wordt incidenteel gebruikt als foerageergebied door één of enkele Gewone dwergvleermuizen, een algemene, maar beschermde soort. Het uitvoeren van de plannen heeft geen negatieve invloed op de aanwezige Gewone dwergvleermuizen, omdat voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig is.

- Er zijn broedende huismussen aangetroffen in de toegangsboog van de Jaarbeurs. De nesten van deze soort zijn het hele jaar door beschermd. Deze soort foerageert in de struiken op het jaarbeursterrein. Deze struiken zijn daardoor een functioneel onderdeel van het leefgebied van deze soort en mogen niet zondermeer gerooid worden. Voor deze soort moet een mitigatieplan worden opgesteld. Indien dit niet mogelijk is dient een ontheffing te worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet. Andere nestplaatsen van jaarrond beschermde soorten (zoals de Gierzwaluw) zijn niet aangetroffen nabij de entree van de Jaarbeurs.
- Beschermde vaatplanten zijn niet waargenomen op het terrein. Met deze soortgroep hoeft geen rekening te worden gehouden bij de verbouwing.

Bomen

- Alvorens werkzaamheden aan de bebouwing plaatsvinden of de bomen en struiken op het Jaarbeursterrein gerooid worden dient rekening te worden gehouden met de Huismus (zie boven).
- De kapwerkzaamheden dienen voor het broedseizoen van vogels te starten. Het broedseizoen loopt van circa half maart tot half juli. Deze periode is indicatief, ook buiten deze periode zijn broedende vogels beschermd. Indien werkzaamheden in het broedseizoen zijn gepland, dient vooraf volledige zekerheid te worden verkregen dat hierdoor geen broedende vogels worden verstoord.
- Voor het kappen van de bomen met een stamdiameter groter dan 15 centimeter op 1.50 meter hoogte is een kapvergunning noodzakelijk. Vrijwel alle bomen op het Jaarbeursterrein hebben deze omvang.

- Alleen voor de elementen 16 en 36 geldt dat alle bomen van het element kleiner zijn dan 15 centimeter op 1.50 meter, zodat een kapvergunning voor deze bomen niet nodig is.

4 Bronvermelding

[LNV, Dienst Regelingen, 2009]

Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

[Tauw bv, 2008]

Quickscan stationsgebied Utrecht. Onderzoek naar de natuurwaarden in en rondom het stationsgebied te Utrecht, In opdracht van de Gemeente Utrecht.

[Tauw bv, 2006]

Vleermuisinventarisatie Jaarbeursterrein, gemeente Utrecht. In opdracht van Architectenbureau Kraaijvanger-Urbis.

[Tauw bv, 2009]

Ecologisch onderzoek stationsgebied Utrecht. Vleermuizen, vaatplanten en broedvogels. In opdracht van de Gemeente Utrecht.

Bijlage

1

Bomen en boomgroepen op het terrein “Kop Jaarbeurs”

Een overzicht van de bomen, boomgroepen en boomrijen is weergegeven op kaart 1 in bijlage 2. Per boom, boomgroep of bomenrij is hieronder een beknopte beschrijving en foto weergegeven.

Elementnummer:	1
Elementtype:	Boom
Soort:	<i>Fraxinus Pennsylvanica</i> (Zachte es)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	24cm
Vitaliteit:	Matig

Foto elementnummer 1

Elementnummer:	2
Elementtype:	Boom
Soort:	<i>Fraxinus pennsylvanica</i> (Zachte es)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	23cm
Vitaliteit:	Goed

Foto elementnummer 2

Elementnummer:	3, 5 en 10
Elementtype:	Boom
Soort:	<i>Prunus serrulata</i> (Japanse sierkers)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	3 = 30 cm, 5 = 30 cm en 10 = 41cm
Vitaliteit:	Goed

Foto elementnummer 3

Foto elementnummer 5

Foto elementnummer 10

Elementnummer:	4, 6 en 8
Elementtype:	Boom
Soort:	<i>Fraxinus angustifolia</i>
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	4 = 22cm, 6 = 25cm en 8 = 22cm
Vitaliteit:	Goed

Foto elementnummer 4

Foto elementnummer 6

Foto elementnummer 8

Elementnummer:	9
Elementtype:	Boom
Soort:	<i>Acer rubrum</i> (Rode esdoorn)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	30cm
Vitaliteit:	Goed – Matig - Slecht

Foto elementnummer 9

Elementnummer:	10
Elementtype:	Boom + ondergroei
Soort:	<i>Acer pseudoplatanus</i> (Gewone esdoorn) + roos en <i>berberis</i> als ondergroei
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	21cm
Vitaliteit:	Goed

Foto elementnummer 10

Elementnummer:	11 t/m 15
Elementtype:	Bomenrij (5 stuks)
Soort:	<i>Fraxinus Excelsior</i> (Gewone es)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	11 = 24cm, 12 = 25, 13 = 24cm, 14 = 20cm en 15 = 20cm
Vitaliteit:	Goed

Foto elementnummers 11 t/m 15

Elementnummer:	16
Elementtype:	2 bomenrijen van 4 bomen
Soort:	<i>Acer pseudoplatanus</i> (Gewone esdoorn)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Allen: 12cm
Vitaliteit:	Goed

Foto elementnummer 16

Elementnummer:	17
Elementtype:	3 Bomen
Soort:	<i>Fraxinus excelsior</i> (Gewone es)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Respectievelijk 19cm, 22cm en 23cm
Vitaliteit:	Goed

Foto elementnummer 17

Elementnummer:	18
Elementtype:	Bomenrij (13 stuks)
Soort:	<i>Fraxinus excelsior</i> (Gewone es)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Van 12cm t/m 16cm
Vitaliteit:	Goed

Foto's elementnummer 18 (1 & 2)

Elementnummer:	19
Elementtype:	4 Bomen
Soort:	<i>Fraxinus pennsylvanica</i> (Zachte es)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Respectievelijk 22cm, 27cm, 15cm en 23cm
Vitaliteit:	Goed

Foto elementnummer 19

Elementnummer:	20
Elementtype:	Bomenrij (9 stuks)
Soort:	<i>Acer pseudoplatanus</i> (Gewone esdoorn/ Bergesdoorn)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Van 15cm t/m 16cm
Vitaliteit:	Goed

Foto elementnummer 20

Elementnummer:	21
Elementtype:	Bomenrij (6 stuks)
Soort:	<i>Acer pseudoplatanus</i> (Gewone esdoorn/ Bergesdoorn)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Van 13cm t/m 17cm
Vitaliteit:	Goed

Foto elementnummer 21

Elementnummer:	22 en 23
Elementtype:	Boom
Soort:	<i>Betula papyrifera</i> (Papierberk)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	24 = 42cm en 25 = 45cm
Vitaliteit:	Goed

Foto elementnummer 22

Foto elementnummer 23

Elementnummer:	24
Elementtype:	3 Bomen
Soort:	<i>Fraxinus angustifolia</i>
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Van 19cm t/m 22cm
Vitaliteit:	Matig

Foto elementnummer 24

Elementnummer:	25
Elementtype:	Boom
Soort:	<i>Quercus robur</i> (Zomereik)
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	47cm
Vitaliteit:	Matig

Foto elementnummer 25

Elementnummer:	26
Elementtype:	Bomen in tuin
Soort:	Van Noord naar Zuid: 2 <i>Picea</i> (spar), 1 <i>Betula pendula</i> , syn. <i>Betula verucosa</i> (Ruwe Berk), 3 <i>Acer pseudoplatanus</i> (Esdoorn), 1 <i>Ulmus</i> (Iep), 1 <i>Robinia pseudoacacia</i> , 1 <i>Salix</i> (Wilg) en 2 <i>Coniferales</i> (Conifeer).
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Van Noord naar Zuid: <i>Betula pendula</i> , syn. <i>Betula verucosa</i> = 30 cm <i>Acer pseudoplatanus</i> = resp. 25 cm, 25 cm en 35 cm <i>Ulmus</i> = 13 cm <i>Robinia pseudoacacia</i> = 10 cm <i>Salix</i> = 19 cm
Vitaliteit:	Goed

Foto Noordelijke *Picea*

Foto *Betula pendula*

Foto *Acer pseudoplatanus* en *Ulmus*

Foto *Salix* en Zuidelijke Coniferen

Elementnummer:	27
Elementtype:	Bomenrij (vijf stuks)
Soort:	<i>Fraxinus angustifolia</i>
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Van 21cm t/m 33cm
Vitaliteit:	Niet bekend

Foto elementnummer 27

Elementnummer:	28
Elementtype:	Bomenrij (13 stuks)
Soort:	<i>Alnus spaethii</i>
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Van 13cm t/m 21cm
Vitaliteit:	Goed

Foto's elementnummer 28 (1 &2)

Elementnummer:	29
Elementtype:	Bomenrij (7 stuks)
Soort:	<i>Alnus spaethii</i>
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Van noordwest naar zuidoost: 20, 22, 10, 12, 14, 13, 21 cm
Vitaliteit:	Goed

Elementnummer:	30
Elementtype:	Bomenrij (11stuks)
Soort:	<i>Alnus spaethii</i>
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Van noordwest naar zuidoost: 20, 18, 14, 13, 12, 13, 16, 11, 12, 17, 19 cm
Vitaliteit:	Goed

Elementnummer:	31
Elementtype:	Bomenrij (7 stuks)
Soort:	<i>Alnus spaethii</i>
Stamdiameter (1,3 m hoogte):	Van noordwest naar zuidoost: 24, 15, 11, 20, 21, 13, 18 cm
Vitaliteit:	Goed

Elementnummer:	32
Elementtype:	Bomenrij (2 stuks)
Soort:	<i>Alnus spaethii</i>
Stamdiameter (1,3 m hoogte):	Van noordwest naar zuidoost: 20, 12 cm
Vitaliteit:	Goed

Elementnummer:	33, 34 en 35
Elementtype:	Boom
Soort:	<i>Betula papyrifera</i> (Papierberk)
Stamdiameter (1,3 m hoogte):	33 = 45 cm, 34 = 39 cm en 35 = 52 cm
Vitaliteit:	Goed

Elementnummer:	36
Elementtype:	Bomen, verspreid staand (11 stuks)
Soort:	<i>Robinia pseudoacacia</i>
Stamdiameter (1,3 m hoogte):	Alle 7 – 8 cm
Vitaliteit:	Goed

Elementnummer:	37, 38 en 39
Elementtype:	Bomen (3 stuks)

Soort:	<i>Populus canadensis</i>
Stamdiameter (1,3 m hoogte):	37 = 80 cm; 38 = 80 cm; 39 = 37 cm
Vitaliteit:	Goed

Elementnummer:	40 en 41
Elementtype:	2 Bomen
Soort:	<i>Fraxinus angustifolia</i>
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	40 = 21 cm; 41 = 19 cm
Vitaliteit:	Goed

Foto's elementnummer 42

Elementnummer:	42
Elementtype:	Bomenrij, 5 stuks
Soort:	Quercus
Coördinaten	135538 – 455333 135531 – 455325 135521 – 455319 135516 – 455310 135509 – 455306
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	Van noordwest naar zuidoost: 26, 22, 24, 26, 24 cm
Vitaliteit:	Goed

Foto element 43

Elementnummer:	43
Elementtype:	Boom
Soort:	Sequoia sempervirens (Redwood)
Coördinaten	135494 – 455254
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	60 cm
Vitaliteit:	Goed

Foto element 44

Elementnummer:	44
Elementtype:	Boomgroep – 3 stuks
Soort:	<i>Sequoia sempervirens</i> (Redwood)
Coördinaten	135490 – 455259
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	45, 45 en 50 cm
Vitaliteit:	Goed

Foto element 45

Elementnummer:	45
Elementtype:	Boom
Soort:	Platanus acerifolia
Coördinaten	135450 – 455219
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	40 cm
Vitaliteit:	Goed

Foto element 46

Elementnummer:	46
Elementtype:	Boom
Soort:	Corylus colurna (Boomhazelaar)
Coördinaten	135450 – 455219
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	20 cm
Vitaliteit:	Goed

Foto element 47

Elementnummer:	47
Elementtype:	Boom
Soort:	Alnus spaethii
Coördinaten	135411 – 455200
Stamdiameter (1,5 m hoogte):	35 cm
Vitaliteit:	Goed

Bijlage

2

Kaart bomeninventarisatie

